

Rožaje (Crna Gora), New York, 8.februar 2013.

=====

Izveštaj BKZ CG o položaju Bošnjaka u Crnoj Gori

=====

United Nations

H.E. Ban Ki-moon
Secretary General

United State of America

President Barack Hussein Obama
Vice President Joe Biden
The Secretary of State John F. Kerry
US Department of state bureau of democracy human rights

European Parliament / MEPs

President Martin Schulz

European Union

Catherine Ashton, Foreign Affairs and Security Policy
Štefan Füle, Commissioner for Enlargement and European Neighbourhood Policy

European Union Agency for Fundamental Rights (FRA)

Vienna, Austria

Amnesty International

Društvo za ugrožene narode

The Society for Threatened Peoples (STP) in Göttingen

President Tilman Zülch

Presidents, Prime Ministers and Ministers of State:

Turkey, Germany, Austria, England, Luxembourg, Belgium, Sweden, Switzerland, Denmark, the Netherlands, France, Norway, Luxembourg...

Na znanje / Note:

Media

President, premijeru i Skupštini Crne Gore

Predsjedništvu i Vijeću Ministara BiH,

Svjetskom bošnjačkom kongresu (SBK) – Sarajevo (BiH)

Bošnjačkoj akademiji nauka i umjetnosti

Rijasetu IZ u BiH

Mešihatu IZ u CG

Mešihatu IZ u Sandžaku i Srbiji

=====

Cijenjena Ekselencijo,

Obraćamo Vam se kao građani Crne Gore i kao predstavnici organizacija koje djeluju na teritoriji iste države, regiona, te SAD i nekoliko zapadno-europskih zemalja.

Molimo Vas da ovaj zajednički dokument bošnjačkih organizacija uzmete najozboljnije u razmatranje. Ovim dokumentom želimo ukazati na odnose vlasti Crne Gore prema necrnogorskim i nepravoslavnim građanima, tj. Bošnjacima.

Također Vam sa ovom dokumentom želimo skrenti pažnju da izjave pojedinih političara međunarodne zajednice i europskih institucija ne odlikavaju stvarno stanje sa terena. Izjava da „Crna Gora predstavlja primjer uspjeha” izrečena je bez dovoljne upućenosti u stvarno stanje. Među potpisnicima ovog dokumenta značajan je broj organizacija građana koji su ovu državu napustili pod prisilom, te se danas nalaze u više država svijeta kao žrtve ratne ali i postratne državne politike Crne Gore (i Srbije) koja se u pojedinim izvještajima ili stavovima označava kao „primjer uspjeha“.

Namjera nam je da Vam skrenemo pažnju da postoji velika razlika između stanja kako ga predstavlja zvanična politika Crne Gore i stvarnog položaja Bošnjaka u Crnoj Gori.

Brojne organizacije i udruženja koje okupljaju Bošnjake u svijetu – dijaspori, ali i brojne domicilne organizacije – u Crnoj Gori, odnosno južnom Sandžaku i iseljeništvu, zabrinuti zbog sve lošijeg položaja Bošnjaka, njihovih pojedinačnih i kolektivnih prava, na svom matičnom

životnom prostoru, u zajedničkim aktivnostima, analiziraju uzroke i posljedice određenih historijskih događaja, aktuelnih procesa i perspektiva.

Događaji koji su se dešavali na prostorima današnje Crne Gore, koji su u objektivnoj nauci označeni kao genocidi nad Bošnjacima, te njihov uticaj na današnje stanje i perspektive ovog naroda, obavezuju današnje generacije, gdje god da žive, da se odgovorno odnose prema svojoj prošlosti, još više, prema sadašnjosti, a time i svojoj budućnosti.

Kao rezultat jedne takve, istraživačke aktivnosti srodnih organizacija iz zemlje, okruženja i dijaspore, donosimo kratak osvrt na bitne historijske događaje i okolnosti koji su opredijelili stanje i položaj Bošnjaka u Crnoj Gori. Rezultat ovog kratkog pregleda prošlosti, uvida u današnju stvarnost, te očekivanih događanja u budućnosti, ove organizacije, na kraju ovog usaglašenog teksta, donose kratke zaključke kojima žele skrenuti pažnju organizacija i institucija, kako u zemlji tako i u svijetu, u želji popravljavanja i unapređenja položaja ovog naroda u duhu pozitivnih evropskih iskustava te time doprinese izbjegavanju posljedica zakidanja individualnih i kolektivnih prava i sloboda Bošnjaka kao domicilnog stanovništva u ovoj novonastaloj balkanskoj državi.

Napomena:

Dokument je izradila Bošnjačka kulturna zajednica u Crnoj Gori, a potpisnici su organizacije čiji članovi su porijeklom iz južnog Sandžaka - Crne Gore, koji žive i rade u više država Balkana, Zapadne Europe i SAD.

POLOŽAJ BOŠNJAKA CRNE GORE U KONTINUITETU POLITIKE „ISTRAGE POTURICA“

Bošnjački narod u Crnoj Gori, kakvog ga shodno brojnim historijskim činjenicama, u prošlosti, danas, ali očigledno je i u budućnosti, vidi crnogorska politička elita, narod je, čije samo postojanje remeti njihovu zamišljenu državnu stabilnost, te ga iz tih razloga nastoje svesti na broj najmanjeg mogućeg učešća u ukupnom stanovništvu.

Crnogorski politički establišment po svim stvarnim konsekvencama državne politike koja se vodi prema pripadnicima bošnjačkog naroda u dužem vremenskom periodu, očigledno smatra da je teritorija Crne Gore teritorija isključivo crnogorskog pravoslavnog naroda i svim se sredstvima upire učiniti je etnički monolitnom i vjerski jednoobraznom. Problem koji se danas prikazuje kao problem sa pripadnicima srpskog naroda u Crnoj Gori, zapravo je samo vješto osmišljena maska za stvarne ciljeve „etničkog čišćenja“ preostalog broja Bošnjaka, koji su u bližoj i daljoj zajedničkoj prošlosti na ovom prostoru žrtva brojnih zločina i genocida, i za crnogorsku političku elitu, još jedino preostalog naroda na teret čijeg egzistencijalnog interesa se na ovom prostoru može obezbjeđivati nacionalna, srpsko-crnogorska, i vjersko-pravoslavna homogenizacija teritorije i naroda.

Bošnjacima je u novije vrijeme, nakon referendumu o državnoj nezavisnosti Crne Gore (2006) dodijeljena uloga „čuvara“ Crne Gore i to preko dobro osmišljene zamke političkog podaništva, uz prividnu prijetnju stalne opasnosti od Velike Srbije, na koju Bošnjaci imaju direktnu asocijaciju na genocid. Time je ovom narodu kroz distancu od „prijeteće“ Velike Srbije, na vješt način iznuđeno praštanje ili bar prešutkivanje zločinačkog učešća i uloge crnogorske političke elite i institucija u počinjenim zločinima nad Bošnjacima tokom ratnih devedesetih godina. Ali praštanje ili prešutkivanje nije i jedina cijena „dostojanstvene“ uloge čuvara države. Prava cijena je u žrtvovanju strateških interesa ovog naroda koji je u novu Crnu Goru uložio svoju sandžačku teritoriju i time, makar i samo po tom osnovu, stekao pravo na suvlasništvo u njoj. Bošnjaci su, da podsjetimo, na referendumu o nezavisnosti Crne Gore, održanom 2006.godine prvi put nakon aneksije Sandžaka 1912.godine, prihvatili i legalizirali ovaj status dajući svoj glas suverenoj Crnoj Gori. Podrška suverenoj Crnoj Gori od strane Bošnjaka sigurno nije bila inspirisana vizijom da Crna Gora jednog dana bude „očišćena“ ili pak od Bošnjaka.

Bošnjaci u Crnoj Gori, koji danas, uprkos prikrivanju stvarnog stanja čine skoro jednu petinu populacije, predstavljaju marginaliziran narod u svim sferama i na svim nivoima društvenog života. Malo je poznata historijska činjenica da su Bošnjaci u većini današnjih gradova Crne Gore prije dolaska Osmanlija na Balkan i sve do njihovog povlačenja, predstavljali većinsko stanovništvo. U stvari, Bosna kao stara balkanska država je obuhvatala veći dio teritorije koji se danas nalazi u sastavu Crne Gore a značajnim dijelom i Srbije, ali su kasnijim prekrajanjem granica usljed raznih historijskih okolnosti, njena državna teritorija smanjivala a Bošnjaci kao njen narod ostajali izvan granica na prostoru koji je osvajanjima pripao ovim dvjema državama. Nakon povlačenja Osmanlijske države sa ovih prostora, broj Bošnjaka se počeo drastično smanjivati. U daljem tekstu ćemo objasniti proces osporavanja nacionalne posebnosti i dugogodišnjeg protjerivanja i etničkog čišćenja Bošnjaka sa prostora koji danas predstavlja državni prostor Crne Gore.

U periodu osmanlijskog prisustva na Balkanu, Bošnjaci su u velikom broju prihvatili Islam, što je kod hrišćansko-pravoslavnog stanovništva koje se kasnijim procesima nacionalnog oblikovanja formiralo kao Srbi (a jedan mali dio, mnogo kasnije, kao Crnogorci) doživljeno kao izdaja, te su Bošnjaci iz tog razloga nazivani Turcima, jer je Islam među balkanskim narodima u

vrijeme osmanlijskog osvajanja tog prostora, doživljavan kao „turska vjera“. U cilju boljeg razumijevanja procesa islamizacije Bošnjaka, treba istaći činjenicu da se Bošnjaci u vjerskom smislu, kao „bosanski hristijani“, nisu poistovjećivali niti sa istočnim ortodoksima niti sa zapadnim katolicima, već su predstavljali posebnu vjersku skupinu koja je kroz dugu historiju Bosne opstajala braneći se od stalnih nasrtaja kako od istočne tako i od zapadne hrišćanske odnosno kršćanske „braće“. Suočivši se sa Islamom koji je na prostor Bosne počeo dolaziti morskim putevima, preko arapskih, španskih i sicilijanskih muslimana, ali dominantno tek nakon dolaska Turaka, bosanski hristijani su u velikom broju prihvatili Islam, a jedan manji broj je ostao u staroj vjeri, koji se kasnije opredjeljivao za istočnu, ortodoksnu, ili zapadnu katoličku vjeru. Mnogo kasnije, uglavnom nakon povlačenja Osmanlijske države sa Balkana, Bošnjaci koji su ostali u hrišćanstvu, pod asimilatorskim nasrtajem Srbije i Hrvatske počinju se izjašnjavati kao Srbi ili Hrvati, a mnogo kasnije, jedan mali broj i kao Crnogorci.

Kako smo već rekli, zbog prihvatanja Islam, Bošnjaci su od strane hrišćanskog stanovništva markirani kao „Turci“, zbog čega su se nakon osmanlijskog povlačenja sa Balkana našli pod strašnim, krvavim i do tada neviđenim terorom, sprovedenim od strane novonastalih hrišćanskih država Srbije i Crne Gore. Na teritoriji Crne Gore se dešavalo rađanje jednog modela, ili etalona, kako uz vještu kombinatoriku diplomatije i terora sprovesti etničko čišćenje starosjedilačkog i pretežno gradskog bošnjačkog stanovništva, koje je primjenjivano kroz dugu historiju, u periodu prije i nakon okupacije i podjele Sandžaka, a što uz određene modifikacije traje i danas. Ovaj model će se primjenjivati i u posljednjem agresorskom ratu protiv BiH u kojem je kao jedna od dvije federalne jedinice SRJ učestvovala i Crna Gora.

Bošnjaci su markirani kao „poturice“ a borba protiv njih je „ozakonjena“ kao „istraga“ amanetom (oporukom) duhovnog vođe srpstva (kasnije i crnogorstva) Petra Petrovića Njegoša (1813-1851), koji je svoj program „*istrage poturica*“ upakovao u formi književnog djela, epa nazvanog „Gorski vijenac“ koji je sve do danas, obavezna lektira u školskim programima na cijelom prostoru gdje žive Srbi i Crnogorci, i osnovno, skoro biblijsko izvorište duhovnog napajanja Srba i Crnogoraca.

Zvanična historiografija Crne Gore, uprkos najčešće očiglednom neslaganju sa historijskim faktima, prikazujući je kao nespornu historijsku istinu, historiju nastajanja crnogorske države, prezentira kao oslobodilačku, prema kojoj su Crnogorci današnje gradove i sela oslobađali od Turaka. Istina je sasvim suprotna, da su osvajali gradove, i kroz etničko čišćenje, zločine i genocide istjerali domicilno bošnjačko stanovništvo, i to stanovništvo gradova Nikšića, Herceg Novog, Bara, Podgorice, Kolašina, Mojkovca, kasnije osvajanjem Sandžaka i njegovih gradova Pljevalja, Bijelog Polja, Plava, Gusinja, Berana, Petnjice i Rožaja. U svim ovim gradovima prije crnogorskog „oslobađanja“ većinsko stanovništvo su bili Bošnjaci, odnosno muslimansko stanovništvo koje je uglavnom vodilo porijeklo od starobosanskih plemena „dobrih Bošnjana“. Danas Bošnjaci čine većinu ili bar značajan broj samo u nekim od sandžačkih opština a u gradovima koji su „oslobađani“ u ranijem periodu, prije konačnog povlačenja Osmanlijske

države sa Balkana, kao što su Nikšić, Herceg Novi, Kolašin, Mojkovac, skoro da više i nema bošnjačkog stanovništva.

Genocidi nad Bošnjacima u Crnoj Gori počinju još 1711. godine, kada je uoči Badnje večeri izvršena takozvana "istraga poturica", u kojoj je pobijeno približno 1000 Bošnjaka muslimana, koliko ih je, prema mjerodavnim dokazima, tada živjelo na području stare Crne Gore, koja se sastojala od svega četiri nahije sa sjedištem na Cetinju. Preostalo nepobijeno bošnjačko stanovništvo izbjeglo je u Nikšić i selo Tuđemile kod Bara.

Grad Nikšić su sve do 1879. godine naseljavali (98%) Bošnjaci da bi te 1879. godine ovaj grad ostao bez svoga naroda, jer su njegovi stanovnici od strane novih crnogorskih vlasti bili prisiljeni na iseljavanje prema Turskoj, Sandžaku, Albaniji, Kosovu i Bosni.

Kasnija dešavanja nakon Berlinskog kongresa (1878) za bošnjački narod na cijelom jugoslovenskom prostoru imaju tragičan epilog, jer su Bošnjaci u velikosrpskoj četničkoj ideologiji tretirani kao ostatak osmanlijske imperije i kao takav markiran za potpuno uništenje. Crnogorske vlasti se nikada nisu odrekle takve ideologije pa su čak i u periodima kada nije bilo ratnih dešavanja, kada su bili uspostavljeni legalni oblici vlasti, u nekoliko navrata i na različitim mjestima počinile strašne zločine kojima se bošnjačko stanovništvo Crne Gore i Sandžaka podstrekivalo na masovna iseljavanja. Zločini genocida nad nezaštićenim stanovništvom koji su se desili u Plavu i Gusinju 1912., 1913. i 1919. godine, kao i u mjestu Šahovići 1924. godine, pokazuju samo kontinuitet namjere crnogorskih državnih vlasti kako Bošnjaci predstavljaju nepoželjno stanovništvo za Crnu Goru. Pokolj blizu deset hiljada uglavnom nejači, staraca, žena i djece, koji se desio 1943. godine u Limskoj dolini, od ruke crnogorsko-srpskih fašista, nikada nije obilježen ni jednim mramorom, niti je ni jednim slovom tretiran u zvaničnim udžbenicima historije ili drugim zvaničnim dokumentima Crne Gore i Srbije. Svi ovi zločini su skrivani ali i uporno ponavljani sa ciljem da se ostvare zlokobni fašistički ciljevi etničkog čišćenja i genocidom obezbijedi „stabilna država“ u kojoj će biti jedan narod i jedna vjera. Najsvježija dešavanja u vrijeme agresije na Bosnu i Hercegovinu kada su Srbija i Crna Gora i na svom državnom prostoru, gdje zvanično nije bilo rata, ubistvima civila (Bukovica, Štrpci, te deportacije proganika iz BiH i predavanje istih u ruke srpsko-crnogorskim koljačima koji su operisali po istočnoj Bosni, hapšenja u policijskoj akciji „Lim“, Kaluđerski laz), podstrekivali na dalja iseljavanja Bošnjaka sa svog matičnog životnog prostora. Za svo to vrijeme traje i jedan skriveni ali veoma „učinkovit“ proces ekonomskog iscrpljivanja područja gdje dominantno žive Bošnjaci, s jasnim ciljem da se ovom narodu obesmisli život u svom domu i natjera ga na iseljavanje. Da je postojala i da i dalje postoji ovakva namjera vlasti i Srbije i Crne Gore, jasno pokazuju brojke pod strahom iseljenih, naročito sa područja Sandžaka, sa kojeg se u posljednjih dvadeset godina iselilo oko sto hiljada Bošnjaka, koji su našli utočište u SAD i mnogim zapadno-evropskim državama. Nažalost proces iseljavanja traje i danas.

Prekranje historije i zatiranje tragova hiljadugodišnjeg prisustva Bošnjaka na ovim prostorima, može se reći da je postala institucionalna aktivnost državnih organa, u kojima se ime Bošnjak skoro i ne smije spomenuti ili se spominje samo u funkciji primjera multietničnosti i

multikulturalnosti u izvještajima o napretku Crne Gore u procesima evroatlanskih integracija. Tragovi i spomenici kulture Bošnjaka uglavnom se tretiraju kao osmanlijski ostaci, i kao takvi, ako već nisu uništeni ili uzurpirani i sa njih pobrisani dokazi stvarnog vlasništva, zapušteni i u nebrizi prepušteni Islamskoj zajednici koja svojim statusom suštinski ne može biti vlasnik kulturne baštine Bošnjaka, jer se deklarirala kao anacionalna i zajednica građana koji se u vjerskom smislu određuju kao muslimani a koji mogu biti pripadnici različitih naroda koji žive u Crnoj Gori. Naravno da se ovakvim odnosom prema spomenicima kulture ovog naroda, faktički sprovodi kontinuirano poništavanje prava Bošnjaka na dalju opstojnost na ovim prostorima.

Diskriminiranost Bošnjaka u Crnoj Gori je vidljiva na svakom koraku. Uprkos ovoj lahko dokazivoj činjenici, vlast se pravovremeno postarala da obezbijedi dovoljan broj organizacija, institucija, političara, koji govore u ime bošnjačkog naroda i po precizno utvrđenom pravilu, svi oni nigdje ne vide diskriminaciju, ocjenjujući savremenu Crnu Goru i njenu vlast posve drugačiju od onog već viđenog u prošlosti, dajući joj visoke ocjene po svim kriterijima. Što ekonomskim ucjenama, što čitavim spektrom dobro uvježbanih metoda zastrašivanja, kombinacijom „štapa i šargarepe“ vlast je stavila pod kontrolu civilni sektor, čiji lideri i glasnogovornici već u prvoj rečenici bilo kakvog saopštenja ili obraćanja podcrtavaju razliku ove vlasti i vlasti iz ratnih devedesetih godina, prešutkujući činjenicu da se radi o istim ljudima.

Zanimljivo je da se danas crnogorska intelektualna i politička elita među bošnjačkom populacijom uspjela predstaviti u svjetlu diskontinuiteta sa politikom prošlosti, pa se u tom smislu i Evropi uspješno „prodala“ kao primjer za međuetnički i međureligijski sklad, a suštinski se ni za milimetar nije pomjerala sa politike „istrage poturica“. Gradovi i sela sa pretežnom bošnjačkim stanovništvom su već skoro potpuno mrtvi. Privreda je uništena, sela raseljena, sa opustjelim domovima, i kao posljedica te turobne slike naše stvarnosti, imamo pojavu na koju smo se već navikli, a to je da rađamo djecu, njivimo ih i kada odrastu, rastajemo se sa njima jer se u svom mjestu rođenja ne mogu zaposliti i zasnovati porodicu, već moraju ići „truhom za kruhom“.

Politička manipulacija izuzetno važnim pitanjem regionalizacije i ravnomjernog regionalnog razvoja Crne Gore, kada je izigrana i zakonska obaveza o formiranju ministarstva o regionalnom razvoju, samo je još jedan dokaz da politička elita Crne Gore i ne razmišlja realizirati ugovorenu obavezu o formiranju Sandžaka kao prekogranične regije. Naprotiv, sve se čini da se područje Sandžaka ekonomski uništi i na taj način učini potpuno neatraktivnim za bilo kakva ekonomska ulaganja i nove investicije. I na ovom projektu Bošnjaci daju neupitnu podršku vlastima učestvujući u Vladi bez zakonom predviđenog ministarstva o regionalnom razvoju, prihvatajući time unaprijed projektirani neuspjeh, a nakon čega će biti jasno označeni kao krivac za propalu regionalizaciju i neravnomjerni regionalni razvoj.

Glavni razlog ovakvog stanja vjerovanja „vuku“ koji se tu, naočigled svih, preobukao u janječiu kožu, leži u nadi koja je imanentna porobljenom čovjeku, da je Evropa, kao „obećana zemlja“ već tu na dohvat ruke, i nadi da kada se jednom tamo stigne, prestanu svi zločini koji ovom nedužnom narodu vise nad vratom i u miru i u ratu. Vjeruje se da se era „istrage poturica“

konačno završava ulaskom u evropsku porodicu naroda. Zaboravlja se ipak činjenica koja je Bošnjake, ali i ostale jugoslovenske narode koji nisu riješili nacionalno pitanje, zamrzavajući ga i prenoseći u veći državni nivo, skupo koštala, što je bio jedan od bitnih razloga raspada bivše Jugoslavije i to na najgori mogući način. Prenošenje neriješenih nacionalnih pitanja u evropsku porodicu naroda bez pravedne regionalizacije i prekograničnog regionalnog povezivanja, što je ujedno i evropska preporuka i evropski model rješavanja nacionalnih pitanja, predstavlja pokušaj unošenja sjemena zla koje ulaskom u veliki sistem neće nestati, već će poput trule jabuke koja se nađe među zdravim jabukama, pokrenuti proces truljenja većeg državnog nivoa.

Imajući u vidu naprijed iznesene ocjene stanja i položaja Bošnjaka u Crnoj Gori, zahtijevajući od svijeta koji ćete dobiti dokument da ćete se angažirati za rješavanje statusa i ljudskih prava Bošnjaka u Crnoj Gori, potpisnici ovog dokumenta donose sljedeće

ZAKLJUČKE

Bošnjaci u Crnoj Gori su narod a ne manjina, jer je Crna Gora šireći se osvajanjem „došla“ na njihovu zemlju koju su Bošnjaci naslijedili od predaka, „Dobrih Bošnjana“ i države Bosne, koja i danas postoji u susjedstvu, kao suverena i međunarodno priznata država.

Crna Gora je nova država, nastala nakon sprovedenog referenduma o državno-pravnom statusu, održanom u maju 2006. godine, kada su Bošnjaci podržali suverenistički projekat uz jasni uslov da se Sandžaku prizna status prekogranične regije, čime je od većinskog sandžačkog stanovništva prvi put zvanično prihvaćena aneksija Sandžaka iz 1912.godine.

Evroatlanske integracije za Crnu Goru bi trebalo da znače istovremeno i proces uspostave novih evropskih vrijednosti gdje politika etničkog čišćenja, diskriminacije i asimilacije u bilo kojim pojavnim oblicima mora biti zatrta u samom korijenu, što bi Crnu Goru učinilo stvarnim građanskim društvom sposobnim da implementira vrijednosti demokratije.

Preduzimanje hitnih mjera bržeg ekonomskog razvoja područja gdje žive Bošnjaci, neophodan je uslov zaustavljanja iseljavanja ovog naroda koji Crnu Goru prema svim dosadašnjim iskustvima doživljava svojom državom.

Regionalizacija, ravnomjerni regionalni razvoj i afirmacija prava na uspostavu prekogranične regije Sandžak, jedan je od osnovnih preduslova da bi se Bošnjaci osjećali ravnopravnim sa drugim narodima u Crnoj Gori i kroz ovaj mehanizam zaštićeni od novog mogućeg genocida.

Aktuelno državni simboli Crne Gore isključivo pripadaju jednom narodu, tj. pravoslavno-crnogorskom. Imajući u vidu da je u prošlosti pod tim simbolima u nekoliko navrata izvršen zločin genocida nad Bošnjacima, ovi simboli vrijeđaju vjerska i nacionalna osjećanja muslimana Bošnjaka, time i sve žrtve koje su kroz historiju stradale pod tim simbolima, ali i njihove potomke danas! Iz tih razloga se, u cilju stvaranja optimalnih uslova za ravnopravnost svih naroda koji danas čine Crnu Goru moraju promijeniti postojeći državni simboli.

U cilju otklanjanja sumnje da se u Crnoj Gori zločinci nagrađuju a ne kažnjavaju, odgovorni za ratne zločine počinjene nad Bošnjacima u BiH, Crnoj Gori, Sandžaku u periodu 1992 – 1995.g. moraju biti konačno privedeni pravdi i adekvatno kažnjeni.

NAPOMENA: Senat Svjetskog bošnjačkog kongresa (SBK) sa sjedištem u Sarajevu na sjednici održanoj 29.januara 2013.godine, prihvatio je ovaj izvještaj.

Potpisnici:

Crna Gora

Bošnjačka kulturna zajednica - Crna Gora
Predsjednik Hazbija Kalač - hazkal@live.com

Sandžak

Bošnjačka kulturna zajednica – Sandžak
Predsjednik Jahja Fehratović - predsjednik@bkz.rs

Kosovo

Bošnjačka kulturna zajednica – Kosovo
Predsjednik Sahit Kandić - sahitkan@gmail.com

Bosniaks advice Kosova
Predsjednik prod. dr. Mehmed Meta – mehmed_meta@hotmail.com

Udruženje Bošnjaka "Oaza" – Kosovo
Predsjednik Kemal Kandić

Crna Gora

NVO "Broj 19", Bar - Crna Gora
Izvršni direktor Mirsad Kurgas - mirsad.kurgas@gmail.com

Sjedinjene Američke Države

Bosniaks / Bošnjaci.Net - New York
Gl. i odg. urednik Esad Krcić – redakcija@bosnjaci.net

Predstavništvo Sandžaka – New York
Rukovodilac Smajle Srdanović - ssrdanovic@stellarmanagement.com

Islamski centar Monticello – New York

Potpredsjednik Ago Kolenović - agokolenovic@hotmail.com

Bošnjačko-američki zajednički centar New Jersey

Potpredsjednik Nevzad Kurtagić - nevzadkurtagic@yahoo.com

Bošnjačko islamski kulturni centar New York

Predsjednik Ifet Seferović - adiadisa@aol.com

Bošnjačka kulturna zajednica- New York, SAD

Predsjednik IO Ismet Pjetrović - pjetrovici@yahoo.com

Odbor za obilježavanje 100.godišnjice genocida nad Bošnjacima i Albancima u Plavu i Gusinju – New York

Za odbor: Dr. Mersim Ziljkić - ziljicddsmz@msn.com, Muharem Purišić - mpurismic9@gmail.com, Šefkija Radončić - shekiradoncic@gmail.com i Ago Redžić - agoredzic@gmail.com

Asocijacija Bošnjaka Albany - SAD

Predsjednik Avdo Metjahić - muhadzer@nycap.rr.com

Bosna i Hercegovina:

Liga za Sandžak – Sarajevo, BiH

Generalni sekretar Teufik Hadžiahmetović - teufikh@hotmail.com

Luksemburg:

Unija mladih aktivista (UMA)

Predsjednik Enes Karišik - iameuropean@hotmail.com

Bošnjačka kulturna zajednica Luksemburg (BKZL) – Predsjednik Faruk Ličina - faruk_licina@yahoo.fr

Bošnjački demokratski fond – Luksemburg

Predsjednik Enver Korać - koracenver@gmail.com

Belgija:

Bošnjačka kulturna zajednica Belgije

Predsjednik Nedžad Čeman - bkzbel@hotmail.com

Austrija:

Zajednica sandžačke dijaspore – Centrala

Predsjednik Mithat Mujević - mmidhat@gmail.com

Danska:

Zajednica sandžačke dijaspore

Predsjednik Ramiz Radonjica - ramiz10@hotmail.com

Francuska:

Zajednica sandžačke dijaspore Francuske

Predsjednik Šefadil Ličina - sefadil1@hotmail.com

Njemačka:

Zajednica sandžačke dijaspore Njemačke

Potpredsjednik Ahmet Ahmatović – a.ahmatovic@hotmail.de

Holandija:

Zajednica sandžačke dijaspore Holandije

Predsjednik Enes Nuhović - enuhovic@hetnet.nl

Švedska:

Predstavništvo Sandžaka za Skandinaviju sa sjedištem u Geteborgu

Rukovodilac Ferid Šantić prof.

Švicarska:

Zajednica sandžačke dijaspore u Švicarskoj

Predsjednik Faik Gegić - faikgegic@hotmail.ch

e-Zine Bihor-kalica.com

Glavni i odgovorni urednik - Izet Osmanović